

**แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1**
**Guidelines for Educational Quality Development in small schools
under the Supervision of Phranakhon Si Ayutthaya Primary Education
Service Area Office 1**

จันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง¹ ธีระวัฒน์ มอนโธสง²
Chanpen Sanohsiang, Teerawat Montaisong

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก 2.นำเสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก การดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ 1.การศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและคุณครูในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 75 โรงเรียน 237 คน วิธีการได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้การวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลด้วย สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การนำเสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนขนาดเล็ก รองลงมาคือ ด้านคุณภาพด้านการบริหารและการจัดการของโรงเรียนขนาดเล็ก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านคุณภาพด้านผู้เรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก 2. แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 3 ด้าน 17 แนวทาง ด้านคุณภาพผู้เรียนมี 6 แนวทาง เช่น ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ Active Learning ให้แก่นักเรียนได้คิดและลงมือ

Received: 2022-10-18 Revised: 2022-11-12 Accepted: 2022-11-14

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Student of the Master of Educational Administration Program in Educational Administration, Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: chan.pen989@gmail.com

² อาจารย์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Instructor of the Master of Educational Administration Program in Educational Administration, Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

ปฏิบัติด้วยตนเอง ด้านคุณภาพด้านการบริหารและการจัดการมี 6 แนวทางเช่นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการทำงานเชิงรุก (Proactive) มีการวางแผน จัดการ และเตรียมการทุกอย่างพร้อมแก้ปัญหาและทำงานอย่างมีคุณภาพ ด้านคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 5 แนวทาง เช่น ครูผู้สอนมีการวางแผนพัฒนาแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา(กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม)

คำสำคัญ (Keywords): คุณภาพการศึกษา; โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The objectives of this research were 1. to investigate the educational quality of small-sized schools; and 2. to propose guidelines for improving the educational quality in small-sized schools. For the methodology, there were two steps in conducting research, including: 1. Study of the educational quality of small-sized schools. The sample included school directors and teachers in 75 small-sized schools, 237 people obtained by a stratified sampling. The research instrument was an estimation scale questionnaire, with a reliability value of 0.95. The data were analyzed by statistics, mean, standard deviation. 2) Presentation of guidelines for improving the educational quality in small-sized schools. The sample group included 5 qualified persons. The research instructor was a semi-structured interview. Data analysis was content analysis. The results of the research were found that 1. The educational quality of small-sized schools was at a high level, both overall and in each aspect. The highest mean was for the quality of student-centered instruction in small-sized schools; followed by the quality of administration and management of small-sized schools and the aspect with the lowest mean was the quality of learners of small-sized schools. 2. Guidelines for improving the educational quality for small-sized schools consist of 3 aspects and 17 approaches. Regarding the quality of learners, there are 6 approaches, for example, administrators encourage teachers to develop instructional management by using the Active Learning process for students to think and act on their own; In terms of quality in administration and management, there are 6 approaches, for example, school administrators must be proactive. There is a plan, management, and preparation for solving problems and working with quality; As for the quality of instructional management that focuses on learners, there are 5 approaches, for example, teachers have plans to develop instructional

approaches that emphasize learners to create new knowledge and new inventions by using cognitive processes (thinking process), and social process (group process).

Keywords: Educational Quality; Small-Sized School

บทนำ (Introduction)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในบริบทของสังคมไทยนับตั้งแต่มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มุ่งเน้นการขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีแนวคิดเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ ดังจะเห็นได้จากการกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นหลักประกันว่าการให้บริการการศึกษาของหน่วยงานการศึกษาจะสามารถสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมได้ ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องยึดมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัดเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเพื่อเป็นหลักประกันว่ากระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุตามมาตรฐานคุณภาพที่ได้กำหนดไว้ตลอดเวลา พร้อมทั้งมีการทบทวนตรวจสอบรับรองคุณภาพมาตรฐานจากหน่วยงานอิสระภายนอกเป็นระยะ จึงเห็นได้ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแนวคิดของต่างประเทศและในบริบทของสังคมไทยมีความสอดคล้องกัน ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เป็นกระบวนการ “เปลี่ยนแปลง” หรือ “ปรับปรุงหรือพัฒนา” ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังซึ่งเป็นมาตรฐานที่กำหนดไว้ อันจะนำมาซึ่งความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลนั้น ไม่มีสูตรเฉพาะหรือแบบแผนที่ตายตัวและก็ไม่ง่ายในการขับเคลื่อนทั้งนี้ขึ้นกับบริบทของสังคมนั้น ๆ และการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต (รัตน ดวงแก้ว, 2557)

การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้มีคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้น ต้องอาศัยความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านงานบริหารวิชาการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อให้เด็กวัยเรียนทุกคนได้เรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพของแต่ละคนซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศนั้นมีข้อจำกัดหลาย ประการที่ทำให้ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ทัดเทียมโรงเรียนขนาดใหญ่ พบปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่เนื่องจาก ความไม่พร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้น ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อและเทคโนโลยีที่มีราคาแพง การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ ในการจัดสรร ไม่สามารถจัดสอนวิชาที่ถนัดหรือตามสาขาวิชาเอก นักเรียนมาจากสภาพครอบครัวที่มีฐานะยากจน 2) การลงทุนทางการศึกษาสูงมากเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนทั้งงบประมาณการดำเนิน แต่ในทางตรงกันข้ามปรากฏว่ายังมีความขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ครู อาคารเรียน ซึ่งถ้าจะจัดปัจจัยให้ ได้มาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนดจะต้องลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างสูง 3) ปัญหาด้านขวัญกำลังใจของ บุคลากร ใน

โรงเรียนขนาดเล็กจะด้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีการขยายสูงในแต่ละปีด้วย ขาดพลังในการทำงาน ขาดความก้าวหน้า เป็นข้อจำกัดในการจัดทำผลงานของครูรวมทั้งการเลื่อนตำแหน่ง และระดับของผู้บริหารโรงเรียน เป็นต้น และก่อนหน้านี้จากการศึกษาและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากขาดความพร้อมด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้น ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามหลักสูตร ขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อและเทคโนโลยีที่มีราคาแพง เช่น คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ จากการศึกษาสภาพปัญหาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ผ่านมาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาคล้ายคลึงกันใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการที่ผ่านมา การคมนาคมในประเทศนับว่าไม่ค่อยสะดวกนัก ดังนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้องตั้ง โรงเรียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่ แต่ปัจจุบันการคมนาคมสะดวกสบาย ประกอบ กับประชากรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจึงทำให้มีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก ซึ่งโรงเรียนดังกล่าว ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กมีอัตราส่วนครูต่อนักเรียน นักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าใช้จ่าย ต่อนักเรียน 1 คนสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ นอกจากนั้นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ ยังขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน ซึ่งมีบริบทที่ต่างไปจากโรงเรียนขนาดใหญ่ ประกอบกับ การอพยพเคลื่อนย้ายของประชากรวัยเรียนที่ไปรับจ้างต่างพื้นที่ ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง 2) ปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาด ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสภาพที่ครูไม่ครบชั้นและนักเรียนมีจำนวนน้อยในแต่ละชั้น ครูสอนไม่เต็มเวลาและไม่เต็มความสามารถ เพราะมีการกิจอื่นที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน ทั้งจากของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น ๆ สื่อการเรียนการสอนไม่ทันสมัยส่งผลให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไปด้วย 3) ปัญหาด้านพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน ในการจัดระบบประมาณให้โรงเรียนที่ผ่านมาใช้ขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์ ดังนั้นจึงทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับ จัดสรรงบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งก่อสร้างเป็นจำนวนน้อย สภาพอาคารเก่าชำรุดทรุดโทรม โรงเรียนไม่สามารถระดมทรัพยากรจากผู้ปกครองชุมชน ได้มากนัก เนื่องจากมีฐานะยากจน สำหรับตัวบ่อนด้านนักเรียนพบว่า นักเรียนมาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน 4) การมีส่วนร่วมของ ชุมชนที่ผ่านมานั้นแม้ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการร่วมกับทางโรงเรียนในรูปของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนก็ตาม แต่กล่าวได้ว่าบทบาทของคณะกรรมการ ดังกล่าวยังมีไม่มากนัก และหากนับรวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกด้วยแล้ว ไม่ว่า จะเป็นของภาครัฐ หรือเอกชน ก็ตามยังมีน้อยมาก หรือไม่เลยในบางพื้นที่ ชุมชน ผู้ปกครองมี ฐานะยากจน ไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน และการเรียนของบุตรหลานได้เท่าที่ควร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

จากปัญหาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นและเพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ให้สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน

สนองเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยเพื่อหาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพื่อให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้รับการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานโดยมุ่งเน้นการปรับปรุง คุณภาพและมาตรฐานให้เป็นโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการที่เป็นเลิศและ หากเป็นไปได้อาจเป็นตัวอย่างให้สถานศึกษาขนาดอื่น ๆ ในทุกสังกัดนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาตาม สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาโดยยึดปลายทางคือการบริหารจัดการด้านการบริหารงานวิชาการการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาที่เป็นเลิศต่อไป

จากความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาข้างต้น ทำให้เห็นความสำคัญของแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคคลทางการศึกษา ได้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้ปฏิบัติงานตลอดจนดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ที่ถูกระบุไว้ ต่างๆ สอนตามนโยบาย ของรัฐบาลและสอดคล้องตามหลักเกณฑ์และหลักการรับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นศึกษาปัญหาและแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งจะเน้นประโยชน์ในการดำเนินงานในระดับโรงเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กและสามารถนำแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปใช้ในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีบริบทใกล้เคียงกันรวมทั้งเป็นประโยชน์ในการจัดทำนโยบาย เพื่อส่งเสริมและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเรื่องแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการศึกษาแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และ บุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 583 คน (รายงานผลการดำเนินงาน แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1)

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 237 คน ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยกำหนดขนาดของ กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 35) ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง นำส่งแบบสอบถามโดยแนบ QR CODE ใช้การตอบแบบสอบถามด้วย Google Form พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ให้กับโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ระหว่างวันที่ 27 พฤศจิกายน 2564 ถึงวันที่ 27 ธันวาคม 2564 ได้รับความร่วมมือในการตอบกลับทั้งหมด 237 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางการศึกษา มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในหน่วยงานทางการศึกษา 10 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนำผลการวิเคราะห์ระดับ คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของแต่ละด้านมากำหนดเป็นกรอบคำถามในการสร้างแบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ไปยังผู้เชี่ยวชาญพร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 18 พฤษภาคม 2565 ถึงวันที่ 25 พฤษภาคม 2565

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 พบว่าในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณภาพด้านคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมาคือ คุณภาพด้านการบริหารและการจัดการ ($\bar{X} = 4.07$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือคุณภาพด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.97$) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

ข้อที่	คุณภาพการศึกษา	ระดับคุณภาพการศึกษา			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	คุณภาพด้านผู้เรียน	3.97	0.445	มาก	3
2	คุณภาพด้านการบริหารและการจัดการ	4.07	0.435	มาก	2
3	คุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.17	0.443	มาก	1
รวมทุกด้าน		4.05	0.396	มาก	-

2. แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน

ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมครูหรือใช้กระบวนการ PLC เพื่อร่วมกำหนดเป้าหมายพันธกิจในการพัฒนางานการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและการนำไปสู่การปฏิบัติจริง และ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยการส่งเสริม

สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ Active Learning ให้นักเรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สร้างความเข้าใจเรื่องการสร้างนวัตกรรม การเรียนรู้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สนับสนุนการสร้างสื่อนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมถึงจัดหาสื่อนวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2. ด้านการบริหารและการจัดการ

ผู้บริหารมีแนวทางการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการของสถานศึกษา โดยต้องมีการสำรวจความต้องการกลุ่มเป้าหมายในการ จัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งกำหนดขอบข่ายของเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตร และจัดทำ เป็นแหล่งเรียนรู้สารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของแต่ละสถานศึกษา หรือ จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบสามารถหยิบนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่าง สะดวก ยกตัวอย่าง เช่น DLTV DLIT และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดการ เรียนรู้แก่บุคลากร และนักเรียน เป็นช่องทางในการสื่อสารที่รวดเร็วอย่างทั่วถึง นำโปรแกรมที่ เหมาะสมมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพ และนำมาเป็นช่องทางในการในการ ประชาสัมพันธ์ให้แก่ชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียน และหน่วยงานอื่น ๆ

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สถานศึกษาสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูพร้อมทั้งพัฒนาครูผู้สอนให้ มีความรู้ความสามารถในการสอนอย่างถูกต้อง และจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ บริบท พร้อมทั้งการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน และออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม การพัฒนา แบบKPA สถานศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และมีการ นิเทศชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ และจัดสรรเวลาเพื่อให้เพื่อนครูได้เข้าไปสังเกตการณ์สอน และ นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและร่วมกันระดมความคิด ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC รับฟัง ความคิดเห็นร่วมกันสรุปประเด็นต่างๆจากข้อมูลที่ได้รับในแต่ละประเด็น เพื่อพัฒนาและปรับปรุง การจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งผลต่อนักเรียนและสถานศึกษาให้เกิด การพัฒนาในแต่ ละด้านต่อไป เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญในการอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยที่ได้มาอภิปรายได้ ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากผลของการวิจัยทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เห็นว่า คุณภาพของผู้เรียนมีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา ดังนั้น คุณภาพของผู้เรียนถือ ว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการยกผลสัมฤทธิ์ด้านคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร

ด้านการสอนมีการวางแผนพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียน มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้ มีสมรรถนะสำคัญ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนสามารถจัดการ เรียนการสอนที่มีคุณภาพและมีการสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและเทคโนโลยีในนวัตกรรม ให้แก่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์หลักสูตรของสถานศึกษา มี คุณลักษณะและมีค่านิยมที่ดี มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และแก้ปัญหา ตามเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมี ประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชนและสังคม ทำให้ด้านคุณภาพผู้เรียน ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สอดคล้องกับกับงานวิจัยของของสุพิชญา กลั่นนุรักษ์ (2559) ได้ศึกษาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยองเขต 1 พบว่า สภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวังของการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้วสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ในภาพรวมของมาตรฐานการศึกษาอยู่ใน ระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 ด้านสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านที่ 4 ด้านอัตลักษณ์สถานศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2 ด้านการจัดการศึกษา มาตรฐาน ด้านที่ 5 ด้านการส่งเสริม มาตรฐานด้านที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน ที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย เพียงพอ และพร้อมที่จะใช้งาน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า และเพื่อเป็นสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสำหรับครูผู้สอนจึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

2. ด้านการบริหารและการจัดการ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดของ ผลการวิจัยทั้งนี้เนื่องจาก ด้านบริหารและการจัดการดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรนำความรู้ของตน ร่วมกับครูกำหนดเป้าหมาย พัฒนกิจในการพัฒนางานด้านการบริหารและการจัดการของโรงเรียน การจัดประชุม หรือ ใช้กระบวนการ PLC เพื่อจัดทำโครงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดูแล ติดตามผลเป็นรายบุคคล และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยวิธีเหมาะสมกับผู้เรียน เมื่อครูมีส่วน ร่วมครูจะเกิดความตระหนัก และนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม สามารถบรรลุเป้าหมายและ พันธกิจของโรงเรียนที่กำหนดไว้ ครูผู้สอนต้องตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผน ออกแบบ และกำหนดโครงสร้างการจัดการเรียนของโรงเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนในการ บริหารและการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนเพื่อให้ ผู้เรียนมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับกับงานวิจัยของยุทธพงษ์ ศรีวรรณซ์ (2021) วิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผล ต่อคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ใน โรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัด

มหาสารคาม ในภาพรวมและทุกปัจจัยส่งผล อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอนและด้านการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้ในด้านผู้บริหารเป็นเพราะว่าผู้บริหารยังให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการประสานความสัมพันธ์ความร่วมมือกับ องค์กรหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของ นักเรียนยังมีการดำเนินการค่อนข้างน้อยจึงเป็นผลให้ด้าน ผู้บริหารนั้นส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนเป็นอันดับหนึ่งในส่วน ของด้านครูผู้สอน ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ มีอยู่ยังไม่เต็มที่ ยังมีการใช้เทคโนโลยีน้อย โดยเฉพาะการใช้ใน การจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน นอกจากนี้ ใน ด้านการจัดการเรียนรู้การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรม พัฒนาคุณภาพของนักเรียน นั้น มีการใช้น้อยมาก

3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดของผลการวิจัยทั้งนี้อาจเนื่องจาก ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้รับการพัฒนาด้านความรู้และทักษะในศาสตร์หรือแขนงวิชาที่ตนเองถนัดและที่ตนเองสนใจ สนองรวมทั้งได้รับความรู้และเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ และครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนางาน จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาทักษะตามหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีการวางแผนพัฒนาแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยใช้กระบวนการทางปัญญา(กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก

พิเชฐ เกษวงษ์ (2556) ได้ศึกษาแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า มีแนวทางที่ประกอบด้วย 1) การสร้างจุดเริ่มต้นแห่งความร่วมมือร่วมใจ เช่น ส่งเสริมให้ครูมีการปรับปรุงและพัฒนาด้านตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) การจัดให้ครูมีโอกาสเสวนาร่วมกัน เช่น นำประเด็นปัญหาจากการปฏิบัติงานของครูมาพูดคุยแลกเปลี่ยนระหว่างกัน 3) ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเพื่อมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ส่งเสริมให้มีการใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย 4) การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านค่านิยมและปทัสถานร่วมกัน เช่น กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและ 5) การสนับสนุนให้มีการร่วมมือในการทำงาน เช่น ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกันของครู

2. แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน

ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ Active Learning ให้นักเรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สร้างความเข้าใจเรื่องการสร้างนวัตกรรม การเรียนรู้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สนับสนุนการสร้างสื่อ นวัตกรรมใหม่ ๆ

รวมถึงจัดหาสื่อนวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของทิสนา แชมมณี (2557) กล่าวว่า Active Learning เป็นการจัดการเรียนรู้แบบเน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคต เป็นการนำเอาวิธีการสอน เทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ออกแบบแผนการสอนและกิจกรรมกระตุ้นให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน Active Learning จึงถือเป็นการจัดการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

2. ด้านการบริหารและการจัดการ

ผู้บริหารมีแนวทางการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการของสถานศึกษา โดยต้องมีการสำรวจความต้องการกลุ่มเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งกำหนดขอบข่ายของเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตร และจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้สารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของแต่ละสถานศึกษา หรือจัดเก็บข้อมูลสื่อสารสนเทศที่เป็นระบบสามารถหยิบนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสะดวก ยกตัวอย่าง เช่น DLTV DLIT และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดการเรียนรู้แก่บุคลากร และนักเรียน เป็นช่องทางในการสื่อสารที่รวดเร็วอย่างทั่วถึง นำโปรแกรมที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพ และนำมาเป็นช่องทางในการในการประชาสัมพันธ์ให้แก่ชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียน และหน่วยงานอื่น ๆ โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มีการปฏิบัติตามแผนอย่างจริงจังและ ครบถ้วน รวมถึงมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องในทุกระยะ โดยมุ่งเน้นให้นักเรียน สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพของตน มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถสืบค้นข้อมูลความรู้โดยใช้ สื่อเทคโนโลยี ส่งผลให้มีสมรรถนะทางการเรียนรู้ที่ขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดรับกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีได้ และใช้เป็น เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา พลสมักร (2549) ที่ได้ศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาทางไกลกลุ่มโรงเรียนราชประชานุเคราะห์มีความเห็นต่อการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมมีความเหมาะสมในระดับมาก

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สถานศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และมีการนิเทศชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ และจัดสรรเวลาเพื่อให้เพื่อนครูได้เข้าไปสังเกตการณ์สอน และนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและร่วมกันระดมความคิด ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC รับฟังความคิดเห็นร่วมกันสรุปประเด็นต่างๆจากข้อมูลที่ได้รับในแต่ละประเด็น เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งผลต่อนักเรียนและสถานศึกษาให้เกิด การพัฒนาในแต่ละด้านต่อไป เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีดา ชันธเดช (2555) ได้

ศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า มีองค์ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วนคือ 1) การสร้างภาวะผู้นำร่วมกันและเป็นไปในทางที่สนับสนุน 2) การสร้างและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่หมู่คณะ 3) การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) การสร้างเงื่อนไขที่เกื้อกูล สอดคล้องกับจินตารัตน์ โพธิ์นอก (2560 : 15) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด ส่วนผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียน เป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้ พัฒนาความสามารถเกิดเจตคติที่ดีและมีประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากผลการวิจัยเรื่องเรื่องแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ควรมีการชี้แจงประชาสัมพันธ์แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้ตระหนักและเห็นคุณค่า ความสำคัญของแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมอบให้เป็นนโยบาย และติดตามผลการดำเนินงาน
2. สถานศึกษาควรมีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดอย่างชัดเจนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารและการจัดการ
3. สถานศึกษาควรมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน
4. ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการสัมภาระและผลงาน
5. ครูผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ครูผู้สอนควรมีจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. สถานศึกษาควรศึกษาแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก
2. สถานศึกษาควรศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก
3. สถานศึกษาควรมีการวิจัยเชิงทดลองการใช้แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก

เอกสารอ้างอิง (References)

- จรรยา พลสมศรี. (2549). การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับประถมศึกษาตาม
โครงการ. โรงเรียนวังไกลกังวล: กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนราชประชานุเคราะห์.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- ทีศนา แคมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรีดา ชันธเดช. (2555). การศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ให้เป็นชุมชนแห่งการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- พิเชฐ เกษวงษ์. (2556). การนำเสนอแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. (2562). แผนปฏิบัติราชการ
ประจำปีงบประมาณ 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
เขต 1.พระนครศรีอยุธยา: กลุ่มนโยบายและแผน.